

Sa marchiadura e su sinnadòrgiu de is pigos

Dae mìgias de annos a oe, dae cando est a nàrrere s"òmine fiat resèssidu a domare is animales, at cunsideradu custos èsseres una propiedade sua. Dae tando at chircadu semper de impreare "marcos de propiedade" pro identificare is animales suos e iscoragiare is furones de bestiàmene.

Pro custu motivu esistiant finas a pagu tempus faghet vàrios métodos de marchiadura, sa majoria càusat dolore meda a is animales trincos a is origras a sa marchiadura a calore in vàrias partes de su corpus. Is leges noas pro su benèssere animale però ant postu fine a is pràticas prus dolorosas.

Sa marchiadura a calore

Sa marchiadura a calore fiat unu métodu de marchiadura dolorosu e permanente: unu ferru caente, cun is lìteras initziales o sìmbulu de su nòmene su propietàriu, fiat aplicadu deretu subra de sa pedde de s"animale. Fiat unu métodu impreadu traditzionalmente cun is bùulos e is ecuinos. Is bigros e is puddedros fiant marcados a parusu in antis de èssere idirriados (a inghìriu a is 3-5 meses), ca fiat una "edade prus fàtzile pro ddos gestire e ddos ligare.

In is biddas sardas acontessiant is atzocos de su bestiàmene pro sa marchiadura in puntos istabilidos, comente su foraidda de is biddas, opuru in is coiles, o in logos chi andaiat bene a inserrare is pigos. ; semper ruta de sa supervisione dell"ufitziu in antis de abigeato de su Comunu chi annodaiat cada capu de bestiàmene agiornende pro ognunu unu bulletinu "anagràficu". Su semu de reconnoschimentu fiat imprìmidu a parusu subra de una zona visibile de su corpus dell"animale (in s"anca o subra de su costàgiu); cuddu obbrigatòriu de su comunu, ma cada propietàriu teniat facultade de marcare fintzas cun sa sigla pròpria s'àtera anca o pònnere una pitica marca padronale subra de su càvanu o in is murros de s'animale. In allevamentos mannos de sa Sardigna in manera ocasionale su semu fiat imprìmidu in àteras zonas de su corpus prus pagu visibles pro evitare de causare unu disacatu a sa pedde chi podiat isvalutare su còrgiu pro i benidores de peddes.

MARCHIADURA CUN FERRU CAENTE

Sa marchiadura de sa cartilàgne

Pònnere unu semu personalitzadu a s'origra de s'animale fiat una pràtica traditzionale e comunemente impreada cun is bùulos, is ovinois e is porcos; cunsistiat in sa mutilatzione de is origras de su pegus. Sa cruele marchiadura acontessiat in generale cun lesorjas o cun tonallas acutzas, sena peruna anestesia si non s"ausiliu de unu cantu de ortigu chi fiat imbaradu a unu chirru dell"origra pro fàghere de cuscinetu in modu chi su trincu acontesseret a sa lestra, netu e pretzisu e pro causare prus pagu dolore a s'animale. In prus de èssere dolorosu fiat unu métodu chi podiat causare necrosi, infetziones de parassitas o iscalabrate is origras.

Is sinnos in is origas si mutiant:
pertùntas, rundinìnas, vòhadas, juvàles e trùncas.

Variende s'acrobamentu de is nùmenes si cumponiant vàrias personalizatziones de is trincos e cunsighentes "sinnos" de reconnoschimentu. Bastaiat iscostiare de pagu sa zona de su sinnu, incrinare s'angolatzione pro su trincu in is origras, istampare is origras e segare in unu tzertu modu pro personalizare su "semu".

Cando calicunu furaiat de su bestiàmene chi teniat is mutilatziones in is origras comente sinnos de reconnoschimentu, su "proprietàriu nou" chircaiat de dimustrare de possedire s'animale de semper alterende is sinnos presentes, agiunghende est a nàrrere àteras mutilatziones in modu tale de lu fàghere devènnere unu sinnu originale.

Cuddu modu de fàghere fiat naradu "trassinnàre", est a nàrrere trampare is àteros pro dimustrare in casu de osservazione chi su sinnu fiat originale. Ponimus unas cantas immagine de sinnos leadas dae cabesusu:

Chirca su nòmene de bidda tua!

Sinnos

Sa Pintura

Custu mètodu fiat pro su prus impreadu cun is berbeghes a pustis de èssere istadas tündidas, pro no iscalabrarre sa lana is allevadores impreiant sa vernitze chi podiat èssere samunada a discansu. Essende unu semu temporàneu e modificabile a s'ispissu fiat acrobadu a unu àteru mètodu de “marchiadura” e identificazione in partes cuadas de s'animale.

Is tatuàgios in is orgigas

Tècnica universale chi cunsistiat in su de marcare s'origra de s'animale cun inchiostru indelèbile: fiat istampada una parte interna de s'origra cun spiztiddis cumpostas dae una sèrie de agos o tratzadas de is siglas cun sa punta aguda de su gurteddu e sa ferta prena de inchiostru, chi lassaiat unu semu permanente.

Marchiaduras de immoe

Is modernas normas de igiene e amparu de is animales imponent àteras tècnicas de marchiadura e identificazione. Como pro “marcare” su bestiàmene s'impreant in generale targheas identificativas (marcos auricolares) Est su mètodu impreadu in generale pro identificare in manera individuale totu is animales de allevamentu.

Is marcos auricolares podent èssere de diversos materiales, mancarì como cuddos in plàstica sunt is prus comunes e sunt aplicados istampende is origras cun pintzas apòsitas. Fintzas custu protzessu est però dolorosu e in prus s'mpreu impròpriu de custas pintzas e de su tipu de materiale de is targhetas podet causare maladias o allergias e mescamente crescent sa probabilitade de istropiare s'origra de s'animale chi a bortas s'impìrigat in matas e orrù.

Pro su benèssere animale oramai semper de prus sunt impreende tipos de marchiadura sena dolore e sena perunu perìgulu de infetziones, comente su tatuàgiu delicadu (in sa coa, origras, matza, brancas) o is semper prus super tecnològicos trastos comente a su “bolo ruminale eletrònico”.

Custu aparatu est una alternativa indolore e super seguru: unu microchip permanente de belle 6-7 cm, cobertu de materiale tzeràmicu chi est introduidu in s'istògomu de s'animale cun un'aplicadore apòsitu e dae ue non podet prus essire. S'aparatu faghet a bogare petzi cun sa morte de s'animale duncas est l'ùnicu modu pro “conchinare” is abigeatari a cambiare obietivos o arte.